

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Porovnání českých překladů vybraných kapitol románu M. A. Bulgakova *Mistr a Markétka*

Autorka: Michaela Vašáková, Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslav Sommer

Michaela Vašáková si za cíl své bakalářské práce stanovila srovnání českých překladů Bulgakovova románu *Mistr a Markétka*, porovnávala vybrané pasáže již klasického překladu Aleny Morávkové a nového překladu Libora Dvořáka. Ráda konstatuji, že navzdory chybějící teoretické přípravě pro takovýto typ práce, která pochopitelně není součástí pedagogického studia, je práce vcelku zdařilá.

Bakalářská práce je členěna do šesti kapitol, autorka postupuje logicky od krátké prezentace Bulgakovova života a díla, přes představení obou překladatelů k stručnému pojednání o problematice a základních zásadách uměleckého překladu. Šestá, nejrozsáhlejší kapitola je věnována vlastnímu porovnání překladů a originálu.

Autorka se zaměřila na lexikální jevy a také na překladatelská řešení některých gramatických struktur (slovosled, přechodníky...). Přestože některá autorčina hodnocení překladů lze považovat za sporná, považuji tuto část práce za zdařilou, je patrné, že autorka s rozmyslem volila příklady určené ke srovnání, promýšlela svou argumentaci a dokázala ji i zdařile formulovat. Za nedostatek považuji srovnávání příliš krátkých úseků textu; méně ukázek, zato rozsáhlejších, by mohlo překladatelské strategie obou překladatelů představit lépe. Někdy by bylo vhodné srovnání rozšířit na celý úryvek, např. u příkladu č. 1 na str. 29: *Виноват, - мягко отозвался неизвестный*. Autorka se věnuje pouze překladu výrazu *Виноват*, přitom by jistě bylo zajímavé porovnat i následující: mírně namítal (Morávková), odvětil měkce (Dvořák). Příklad 9, str. 31: *Маленький командир алы...* Malý velitel jízdy... maličký velitel aly... Zde se autorka zamýšlí pouze nad překladem slova *Маленький*, zajímavé by jistě bylo zvážit i vhodnost slova *ala*, které použil Dvořák. Do diskuse k obhajobě navrhuji také příklad 28, str. 45, který si jistě zaslouží víc než konstatování, že Dvořák přeložil značku cigaret *Наша марка* ve shodě s originálem jednotným číslem, zatímco Morávková použila číslo množné. Ráda bych také znala autorčin názor na českou variantu názvu románu.

Na str. 26 autorka uvádí tvrzení, že „čeština je ‘neusazený’ jazyk, dochází k neustálému vývoji a podstatné proměně“. Zřejmě se jedná o tvrzení Dvořákovy, zajímalo

by mě, proč právě toto se autorka rozhodla citovat a zda se opravdu domnívá, že každá generace čtenářů potřebuje vlastní překlad (tento názor se vyskytuje i na str. 24).

V kapitole o teorii překladu na str. 21 je uvedeno jako základní komunikační schéma „podavatel – oznámení – příjemce“, což je terminologie pro český jazyk spíše neobvyklá. Nejedná se zde o neobratný překlad ze slovenštiny?

Jazyková i formální úroveň práce je solidní, pouze u citací příliš často chybí uvedení stránek, jistě je pro orientaci lepší odkazovat k monografii např. způsobem (Levý, 2012, 83 a násl.) než pouhým (Levý, 2012).

Bakalářskou práci Michaely Vašákové považuji za zdařilou a ráda ji doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení:

V Hradci Králové, 17. 8. 2022

Mgr. Jana Kostincová, Ph.D.